

Nora Staels -Dompas

NL

Nora Staels-Dompas

24/06/1925 (Koersel) – 2/04/2008 (Leuven)

Diensthofd van de studiedienst van de Kristelijke Arbeidersvrouwengilde (KAV).

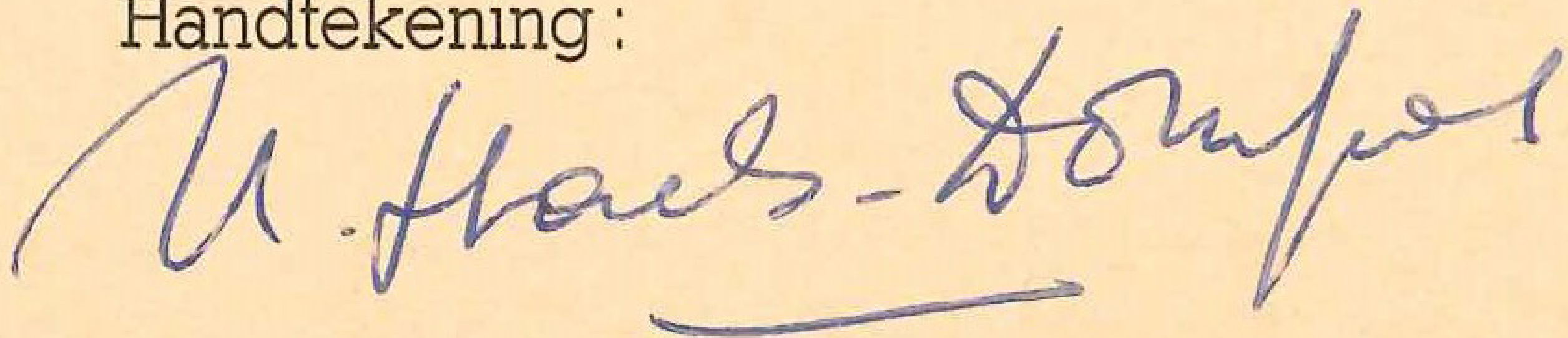
Algemeen secretaris van de Kristelijke Arbeidersvrouwen.

Als senator voornamelijk bezig met vrouwen thema's, volksgezondheid en taalwetgeving.

Realiseert het wettelijk statuut voor de langstlevende echtgenoot.

Vanaf 1992 Belgisch vertegenwoordiger bij het Europees Comité ter Voorkoming van Folteringen en onmenselijke of ontterende Straffen of Behandelingen.

Handtekening :

N. Staels-Dompas

In de Senaat

- Gecoöpteerd senator voor CVP-PSC van 3 april 1974 tot 17 oktober 1991

WETGEVEND WERK

- Wetgeving inzake het statuut van Brussel en van de faciliteitengemeenten
- Wetgeving inzake (bio-)ethische thema's als abortus, genetische manipulatie en draagmoederschap
- Wetgeving inzake het huwelijksgoederenrecht en de gelijkberechtiging mannen en vrouwen
- Wetgeving betreffende het wettelijk statuut voor de langstlevende echtgenote

Ontwerp werd al in 1978 ingediend

„Natuurlijk kind” verdwijnt uit ons Burgerlijk Wetboek

De Senaat stemt vandaag over het „ontwerp van wet tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de afstamming en de adoptie”. Achter die weinig zeggende benaming schuilt een kompleet herziening van ons familierecht, die tot doel heeft de discriminatie weg te werken tussen wettige en natuurlijke kinderen. Het begrip *natuurlijk kind* verdwijnt uit het Burgerlijk Wetboek.

Het natuurlijke kind wordt tot nog toe sterk benadeeld in ons Burgerlijk Wetboek. De geboorte zelf schept geen juridische band tussen het kind en de ouders. Die band komt er enkel door *erkenning* en ook dan nog heeft het natuurlijke maar zeer beperkte rechten. Aan die discriminatie wil het onderhavige wetsontwerp een einde maken.

Het ontwerp werd in zijn oorspronkelijke vorm begin 1978 bij het parlement ingediend. De Senaatskommissie voor de Justitie wijdde er meer dan zeventig vergaderingen aan, getuige daarvan het livijge verslag van *Nora Staels-Dompas* (CVP), dat nog lang een belangrijke gids zal zijn voor wie zijn weg zoekt in de grondige wijziging van ons familierecht.

De commissie heeft zich bij het herschrijven van het familierecht laten leiden door twee beginselen: het belang van het kind enerzijds en het socio-af-fektief ouderschap anderzijds. Met dat laatste wordt bedoeld dat het biologische principe soms moet wijken voor de familiale omstandigheden waarin het kind wordt opgevoed. Zo bijvoorbeeld wordt het „overspelige kind” van de moeder verondersteld de echtgenoot tot vader te hebben.

Afstamming

Centraal begrip in het familierecht wordt de *afstamming*.

Voor de *moederlijke afstamming* voert het wetsontwerp de eenheidsregel in dat elk kind dat geboren wordt uit een bepaalde vrouw, het *wettig kind* is van die vrouw, ongeacht of het binnen of buiten het huwelijk is geboren. Het bewijs van de afstamming van moederszijde wordt geleverd door de vermelding van de naam van de moeder in de geboorteakte. Dat bete-

CVP-senator Nora Staels: verslaggeefster van 70 kommissievergaderingen en tevens indienster van een belangrijk ideologisch amendement. (foto Firmin De Maitre)

kent dat een anonieme beveling, zoals in Frankrijk, in ons land niet kan.

Voor de *vaderlijke afstamming* wordt een onderscheid gemaakt tussen kinderen geboren binnen of buiten het huwelijk.

Voor een kind geboren *binnen* het huwelijk wordt, zoals dat nu het geval is, vermoed dat de echtgenoot van de moeder de vader van het kind is (vermoeden van vaderschap). Op die regel zijn wel enkele uitzonderingen. Zo geldt de regel niet wanneer het kind geboren is meer dan 300 dagen na de verdwijning van de man, en heeft het kind dat geboren is binnen de 300 dagen na de ontbinding van het huwelijk van de moeder en na een nieuw huwelijk van haar, de nieuwe echtgenoot tot vader (hier speelt het socio-af-fektief ouderschap).

Wel blijft het mogelijk het vaderschap te betwisten, niet alleen door de man maar ook door de vrouw en door het meerderjarig kind (tenzij dit door de vader is opgevoed).

Voor kinderen geboren *buiten* het huwelijk, moet weer een dubbel onderscheid worden gemaakt. Een „gewoon natuurlijk

kind”, d.w.z. een kind geboren uit ongehuwde ouders, kan door de vader erkend worden; het wordt dan een wettig kind (ten aanzien van de moeder is het altijd een wettig kind). Die erkenning is echter aan bepaalde procedurevoorwaarden verbonden. Indien het een reeds meerderjarig kind betreft, moet het zijn toestemming geven om door de vader erkend te worden. Gaat het om een minderjarig kind, dan is de toestemming nodig van de moeder (die dus een „vetorecht” krijgt) en ook van het kind zo dit 15 jaar is geworden. In al die gevallen is verhaal mogelijk bij de rechter, die uitspraak doet in het belang van het kind. Ook kunnen moeder en kind het onderzoek naar het vaderschap vragen; dat onderzoek wordt zelfs vergemakkelijkt door de bloedproef en andere wetenschappelijke methodes toe te laten.

Buitenechtelijk

Rond het *buitenechtelijk kind* van een gehuwde man is in de commissie fel gediskussieerd. Het gaat immers om de vraag of een dergelijk kind al dan niet dezelfde rechten krijgt als een

wettig kind, met andere woorden om de bescherming van het huwelijk zelf.

Een meerderheid in de commissie besliste uiteindelijk dat een buitenechtelijk kind van een gehuwde man kan erkend worden door de man, zonder enige inspraak van zijn wettig gezin (vrouw en kinderen). De erkenning moet wel worden meegedeeld aan de echtgenote van de man, die echter geen verhaal heeft. Het erkende buitenechtelijk kind wordt zodoende een wettig kind zoals de andere wettige kinderen van de man, met alle daaraan verbonden rechten.

(We moeten echter de uitslag van de stemming over het amendement van Nora Staels afwachten om te zien of de tekst op dit stuk niet gewijzigd wordt.)

De belangrijkste gevolgen van de afstamming zijn van drieërlei aard.

Door de afstamming hebben de ouders de plicht tot *onderhoud, opvoeding en een passende opleiding*, ook als de kinderen meerderjarig zijn geworden (tot nog toe bestond die plicht enkel ten aanzien van kinderen binnen het huwelijk geboren). Die plicht gaat over op de nalatenschap van de vader. Dit betekent dat de overlevende echtgenote verantwoordelijk wordt voor het onderhoud, de opvoeding en de opleiding van door haar overleden man erkende buitenechtelijke kinderen.

Indien de afstamming van de vader en de moeder samen en op hetzelfde ogenblik vaststaat, krijgt het kind de *naam* van de vader. Staat alleen de moederlijke afstamming vast, dan krijgt het de naam van de moeder. Indien de vader later het kind erkent, kunnen vader en moeder een verklaring afleggen waarbij het kind de naam van de vader aanneemt.

Ten slotte zullen voortaan wettige en erkende kinderen gelijk zijn voor het *erfrecht*. Zij worden reservataire erfgenamen (d.w.z. dat de ouders ze niet kunnen onterven) en het beschikbaar deel wordt bepaald door het totale aantal (wettige en erkende) kinderen.

Volledigheidshalve weze nog vermeld dat het wetsontwerp niet ingaat op de recente problematiek van de *draagmoeder*. Die materie zal in een afzonderlijk ontwerp worden geregeld.

(MDW)

Engagement

NATIONAAL

- Bestuurslid bij het Algemeen Christelijke Werknemersverbond (ACW)
- Lid van de nationale leiding Kristelijke Arbeidersvrouwenbeweging (KAV)
- Lid van de raad van bestuur van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers (RKW)

INTERNATIONAAL

- Ondervoorzitster van de West-Europese Unie
- Ondervoorzitster van de Parlementaire vergadering van de Raad van Europa

Meer weten over deze senator?

Contact : archives@senate.be

